מטלת מנחה 12 - קורס 20218

328197462

20/08/2023

שאלה 1

u(0)=0,u'(0)=1 לפנינו משוואה חסרה מטיפוס 2 עם שלושה תנאי התחלה שונים. נניח בשלילה כי קיים פתרון u(x) למשוואה, עבורו אז מתקיים:

$$u(0)u''(0) = 3(u'(0))^{2} - 4u(0)u'(0)$$
$$0 \cdot u''(0) = 3 \cdot 1^{2} - 4 \cdot 0 \cdot 1$$
$$0 = 3$$

y(0) = 0, y'(0) = 1 וזו סתירה! אין פתרון לבעיית ההתחלה עבורה

 $y\equiv -1$ נוכל לזהות פתרון סינגולרי מהצורה y=y=0, שכן אז נקבל y'=y=0 ולכן שני אגפי השוויון מתאפסים. הפתרון הסינגולרי מקשור $y'\neq 0$, נניח אפוא $y'\neq 0$ נפתור את המשוואה החסרה עבור תנאי שנותר. y'(0)=0 מקבלים ב $y''\cdot \frac{dz}{dy}=\frac{dz}{dx}\cdot \frac{dz}{dy}=y''\cdot \frac{1}{z}$ באבת $y''\cdot z=0$ מקבלים בישוואה ונקבל:

$$yz \cdot \frac{dz}{dy} = 3z^2 - 4yz$$

:נחלק ב $y' \neq 0$ ונקבל

$$y\frac{dz}{dy} = 3z - 4y$$

אם נגביל את עצמנו לy < 0 בסביבה כלשהי של (y = -1 אז נחלק את המשוואה בy ונקבל משוואה הומוגנית:

$$\frac{dz}{dy} = 3\frac{z}{y} - 4$$

:בהצבת dz/dy=u+yu' נקבל ,z=uy ומכאן

$$u + yu' = u - 4yu' = -4du = \frac{-4}{y}dyu = -4\ln|y| = -4\ln(-y)y' = z = -4y\ln(-y)y' = -4y\ln(-y)\frac{dy}{y\ln(-y)} = -4dx$$

ומקבלים:

$$\int \frac{dy}{y\ln(-y)} = \begin{bmatrix} y = -t \\ dy = -dt \end{bmatrix} = \int \frac{-dt}{-t\ln t} = \int \frac{dt}{t\ln t} =_{343} \ln(\ln(t)) = \ln(\ln(-y))$$

ולכן:

$$\ln(\ln(-y)) = -4x + C$$

x = 0, y = -1 נציב

לפנינו משוואה לינארית אי-הומוגנית מסדר שני עם מקדמים קבועים. נפתור את המשוואה האופיינית של המשוואה ההומוגנית המתאימה:

$$\lambda^{2} + \lambda + b = 0$$

$$\lambda_{1,2} = \frac{-1 \pm \sqrt{1^{2} - 4 \cdot 1 \cdot b}}{2} = -\frac{1}{2} \pm \sqrt{\frac{1 - 4b}{4}} = -\frac{1}{2} \pm \sqrt{\frac{1}{4} - b}$$

נחלק למקרים. עבור $b>rac{1}{4}$ המספר למקרים. עבור $b>rac{1}{4}$

 $.y_1=e^{-1/2x}\sin(\beta x), y_2=e^{-1/2x}\cos(\beta x)$ נסמן $ieta=\sqrt{rac{1}{4}-b}, eta
eq 0$ ופתרונות המשוואה יהיו $.y_1=e^{-1/2x}, y_2=xe^{-1/2x}$ נקבל פתרון יחיד $.y_1=e^{-1/2x}, y_2=xe^{-1/2x}$ שנות $.y_1=e^{\lambda x}, y_2=e^{\mu x}$ שני פתרונות ממשיים $.y_1=e^{\lambda x}, y_2=e^{\mu x}$ שנסמנם $.x_1=e^{\lambda x}, y_2=e^{\mu x}$ שני פתרונות ממשיים $.x_1=e^{\lambda x}, y_2=e^{\mu x}$ שני פתרונות ממשיים $.x_1=e^{\lambda x}, y_2=e^{\mu x}$

:נקבל, $y=Ae^{bx}$ ממצא פתרון פרטי למשוואה בעזרת שיטת המקדמים. "ננחש" כי קיים פתרון מהצורה

$$y' = Abe^{bx}$$

$$y'' = Ab^{2}e^{bx}$$

$$y'' + y' + by = e^{bx}(Ab^{2} + Ab + b \cdot A) = e^{bx}$$

$$Ab^{2} + 2Ab = 1$$

$$A(b^{2} + 2b) = 1$$

$$A = \frac{1}{b^{2} + 2b}$$

מצאנו פתרון פרטי b=0,-2. נטפל פתרון זה לא מוגדר עבור $y_p=\frac{1}{b^2+2b}e^{bx}$. נטפל במקרים אלה בנפרד. עבור b=0, המשוואה תהיה y=y'=1 וקל לראות שy=1 פתרון למשוואה. y+y'=1. נחפש פתרון פרטי מהצורה $y=e^{-2x}$ עבור y=y'=1. נחפש פתרון פרטי מהצורה

$$y' = -2e^{-2x}u + e^{-2x}u'$$

$$y'' = 4e^{-2x}u - 2e^{-2x}u' - 2e^{-2x}u' + e^{-2x}u'' = 4e^{-2x}u - 4e^{-2x}u' + e^{-2x}u''$$

$$y'' + y' - 2y = e^{-2x}(u'' - 4u' + 4u) + e^{-2x}(u' - 2u) - 2ue^{-2x} = e^{-2x}(u'' - 3u') = e^{-2x}u'' - 3u' = 1$$

 $y_p=-rac{1}{3}xe^{-2x}$ נחפש פתרון מהצורה $k=-rac{1}{3}$ אז u=k או מקבלים u'=k,u''=0 ומקבלים u=k אז u=k אז u=k אז u=k אז u=k ומקבל: u=k ונקבל:

$$y = \begin{cases} e^{-1/2x} (C_1 \sin(\sqrt{b - \frac{1}{4}}x) + C_2 \cos(\sqrt{b - \frac{1}{4}}x)) + \frac{1}{b^2 + 2b} e^{bx} & b > \frac{1}{4} \\ e^{-1/2x} (C_1 + C_2 x) + \frac{16}{9} e^{\frac{1}{4}x} & b = \frac{1}{4} \\ e^{-1/2x} (C_1 e^{\sqrt{\frac{1}{4} - bx}} + C_2 e^{-\sqrt{\frac{1}{4} - bx}}) + \frac{1}{b^2 + 2b} e^{bx} & 0 < b < \frac{1}{4} \\ e^{-1/2x} (C_1 e^{\sqrt{\frac{1}{4} - bx}} + C_2 e^{-\sqrt{\frac{1}{4} - bx}}) + 1 & b = 0 \\ e^{-1/2x} (C_1 e^{\sqrt{\frac{1}{4} - bx}} + C_2 e^{-\sqrt{\frac{1}{4} - bx}}) + \frac{1}{b^2 + 2b} e^{bx} & -2 < b < 0 \\ e^{-1/2x} (C_1 e^{\sqrt{\frac{1}{4} - bx}} + C_2 e^{-\sqrt{\frac{1}{4} - bx}}) - \frac{1}{3} x e^{-2x} & b = -2 \\ e^{-1/2x} (C_1 e^{\sqrt{\frac{1}{4} - bx}} + C_2 e^{-\sqrt{\frac{1}{4} - bx}}) + \frac{1}{b^2 + 2b} e^{bx} & b < -2 \end{cases}$$

לפנינו משוואה לינארית אי-הומוגנית מסדר שני עם מקדמים קבועים. ראשית, נמצא לפי השיטה בסעיף 2.4.1 מערכת פתרונות למשוואה ההומוגנית המתאימה. המשוואה האופיינית תהיה:

$$\lambda^{2} - 4\lambda + 5 = 0$$

$$\lambda_{1,2} = \frac{4 \pm \sqrt{(-4)^{2} - 4 \cdot 1 \cdot 5}}{2 \cdot 1} = 2 \pm \frac{1}{2} \sqrt{-4} = 2 \pm i$$

 $y_2 = e^{2x} \cos x$ ו אין פר פ $y_1 = e^{2x} \sin x$,2.4.1 פולכן מערכת מתאימה של פתרונות תהיה, על פי סעיף

מקבלים:

$$\Delta = W(x) = \begin{vmatrix} e^{2x} \sin x & e^{2x} \cos x \\ 2e^{2x} \sin x + e^{2x} \cos x & 2e^{2x} \cos x - e^{2x} \sin x \end{vmatrix} =$$

$$= e^{4x} \begin{vmatrix} \sin x & \cos x \\ 2\sin x + \cos x & 2\cos x - \sin x \end{vmatrix} =$$

$$= e^{4x} ((2\sin x \cos x - \sin^2 x) - (2\sin x \cos x + \cos^2 x)) =$$

$$= -e^{4x} (\sin^2 x + \cos^2 x) = -e^{4x} \neq 0$$

:עלינו למצוא פונקציות מקדמים $C_1(x), C_2(x)$ כך ש

$$\begin{cases} e^{2x} \sin x C_1' + e^{2x} \cos x C_2' = 0 \\ e^{2x} (2 \sin x + \cos x) C_1' + e^{2x} (2 \cos x - \sin x) C_2' = (\frac{e^x}{\sin x})^2 \end{cases}$$

על פי כלל קרמר, נקבל:

$$\Delta C_1' = \begin{vmatrix} 0 & e^{2x} \cos x \\ e^{2x} / \sin^2 x & e^2 x (2\cos x - \sin x) \end{vmatrix} = -e^{4x} \frac{\cos x}{\sin^2 x}$$

$$C_1' = \frac{\Delta_{C_1'}}{\Delta} = \frac{\cos x}{\sin^2 x}$$

$$C_1 = \int \frac{\cos x dx}{\sin^2 x} = \begin{bmatrix} t = \sin x \\ dt = \cos x dx \end{bmatrix} = \int \frac{dt}{t^2} = -\frac{1}{t} = -\frac{1}{\sin x}$$

וכן:

ונקבל פתרון פרטי:

$$y_p = -\frac{1}{\sin x} \cdot e^{2x} \sin x + \ln(\cot \frac{x}{2}) e^{2x} \cos x = e^{2x} (\cos x \cdot \ln(\cot \frac{x}{2}) - 1)$$

ופתרון כללי:

$$y = C_1 e^{2x} \sin x + C_2 e^{2x} \cos x + e^{2x} (\cos x \cdot \ln(\cot \frac{x}{2}) - 1) =$$
$$= e^{2x} (C_1 \sin x + (C_2 + \ln(\cot \frac{x}{2})) \cos x - 1)$$

לפנינו משוואה לינארית אי-הומוגנית מסדר שני. נעביר אותה לצורה הרצויה לפתרון משוואות:

$$y'' + \frac{2}{x}y' + \frac{1}{4x^2}y = \frac{1}{2x^2\sqrt{x}}$$

על פי הרמז שקיבלנו, "ננחש" כי קיים פתרון מהצורה $u=x^{lpha}$ למשוואה ההומוגנית המתאימה. נקבל:

$$u' = \alpha x^{\alpha - 1}$$

$$u'' = \alpha(\alpha - 1)x^{\alpha - 2}$$

$$\alpha(\alpha - 1)x^{\alpha - 2} + \frac{2}{x}\alpha x^{\alpha - 1} + \frac{1}{4x^2}x^{\alpha} = 0$$

$$\alpha(\alpha - 1)x^{\alpha - 2} + 2\alpha x^{\alpha - 2} + \frac{1}{4}x^{\alpha - 2} = 0$$

$$x^{\alpha - 2}(\alpha^2 - \alpha + 2\alpha + \frac{1}{4}) = 0$$

$$x^{\alpha - 2}(\alpha + \frac{1}{2})^2 = 0$$

 $,lpha=-rac{1}{2}$ היות והפונקציות במשוואה המקורית לא רציפות בx=0, לא נוכל להבטיח קיום פתרון שם, ונוכל לצמצם ב x^{lpha-2} . נקבל פתרון יחיד x=0, כלומר x=0 מהווה פתרון למשוואה ההומוגנית המתאימה.

ינבצע הצבה $y=x^{-1/2}z$ כמתואר בסעיף 2.4.2, על מנת למצוא פתרון נוסף למשוואה ההומוגנית:

$$\begin{split} y' &= -\frac{1}{2}x^{-3/2}z + x^{-1/2}z' \\ y'' &= \frac{3}{4}x^{-5/2}z - \frac{1}{2}x^{-3/2}z' - \frac{1}{2}x^{-3/2}z' + x^{-1/2}z'' = \\ &= \frac{3}{4}x^{-5/2}z - x^{-3/2}z' + x^{-1/2}z'' \end{split}$$

נציב במשוואה ההומוגנית המתאימה ונקבל:

$$\begin{split} &(\frac{3}{4}x^{-5/2}z-x^{-3/2}z'+x^{-1/2}z'')+\frac{2}{x}(-\frac{1}{2}x^{-3/2}z+x^{-1/2}z')+\frac{1}{4x^2}(x^{-1/2}z)=0\\ &\frac{3}{4}x^{-5/2}z-x^{-3/2}z'+x^{-1/2}z''-x^{-5/2}z+2x^{-3/2}z'+\frac{1}{4}x^{-5/2}z=0\\ &x^{-1/2}z''+(-x^{3/2}+2x^{-3/2})z'+(\frac{3}{4}x^{-5/2}-x^{-5/2}+\frac{1}{4}x^{-5/2})z=0\\ &x^{-1/2}z''+x^{-3/2}z'=0\\ &z''+\frac{1}{x}z'=0 \end{split}$$

ייתן לנו: $e^{\ln x}=x$ ונקבל u'=t ונקבל u'=t זוהי משוואה לינארית מסדר ראשון. כפל בגורם האינגטרציה ונקבל u'=t ייתן ייתן וויתן u'=t

$$xu' + u = 0$$
$$(xu)' = 0$$
$$xu = C$$
$$u = \frac{C}{x}$$

. נבחר למשל C=1, ונקבל $z=\ln(x)$, כלומר בלומר למשל ו $z=\ln(x)$ מהווה החומוגנית המתאימה, כלומר z'=u=1/x, נחזור על התהליך שנית למציאת פתרון פרטי למשוואה המקורית:

$$x^{-1/2}z'' + x^{-3/2}z' = \frac{1}{2}x^{-5/2}$$

$$z'' + \frac{1}{x}z' = \frac{1}{2}x^{-2}$$

$$[u = z'] \Rightarrow u' + \frac{1}{x}u = \frac{1}{2}x^{-2}$$

$$xu' + u = \frac{1}{2} \cdot \frac{1}{x}$$

$$(xu)' = \frac{1}{2}\frac{1}{x}$$

$$xu = \frac{1}{2}\ln x + C$$

$$u = \frac{1}{2}\frac{\ln x + C}{x}$$

:נבחר למשל $c=u=rac{1}{2x}\ln x$ אז אז C=0, ונקבל

$$z = \frac{1}{2} \int \ln x \cdot \frac{dx}{x} = \begin{bmatrix} t = \ln x \\ dt = dx/x \end{bmatrix} = \frac{1}{2} \int t dt = \frac{1}{4} t^2 = \frac{1}{4} \ln^2 x$$

:ונקבל פתרון פרטי $y_p = rac{\ln^2 x}{4\sqrt{x}}$ והפתרון הכללי

$$y = C_1 \cdot \frac{1}{\sqrt{x}} + C_2 \cdot \frac{\ln x}{\sqrt{x}} + \frac{\ln^2 x}{4\sqrt{x}} =$$
$$= \frac{1}{\sqrt{x}} (C_1 + C_2 \ln x + \frac{1}{4} \ln^2 x)$$

לפנינו משוואה לינארית אי-הומוגנית מסדר 3 במקדמים קבועים. המשוואה האופיינית תהיה:

$$\lambda^{3} - \lambda = 0$$
$$\lambda(\lambda^{2} - 1) = 0$$
$$\lambda(\lambda - 1)(\lambda + 1) = 0$$

:ונקבל פרטי על פי כלל קרמר ווריאצית הפרמטרים מערכת מערכת מערכת מערכת מערכת מערכת פרטי על פי בלל פרמר ווריאצית הפרמטרים $e^{0x} \equiv 1, e^x, e^{-x}$ ונקבל בי

$$\begin{split} \Delta &= W(x) = \begin{vmatrix} 1 & e^x & e^{-x} \\ 0 & e^x & -e^{-x} \\ 0 & e^x & e^{-x} \end{vmatrix} = \begin{vmatrix} e^x & -e^{-x} \\ e^x & e^{-x} \end{vmatrix} = 1 + 1 = 2 \\ \Delta_{C_1'} &= \begin{vmatrix} 0 & e^x & e^{-x} \\ 0 & e^x & -e^{-x} \\ -e^{-x} \end{vmatrix} = \frac{1}{e^x + e^{-x}} \begin{vmatrix} 0 & e^x & e^{-x} \\ 0 & e^x & -e^{-x} \\ 1 & e^x & e^{-x} \end{vmatrix} = \frac{1}{e^x + e^{-x}} \begin{vmatrix} e^x & e^{-x} \\ e^x & -e^{-x} \end{vmatrix} = -\operatorname{sech} x \\ \Delta_{C_2'} &= \begin{vmatrix} 1 & 0 & e^{-x} \\ 0 & 0 & -e^{-x} \\ 0 & \frac{1}{e^x + e^{-x}} & e^{-x} \end{vmatrix} = \begin{vmatrix} 0 \\ \frac{1}{e^x + e^{-x}} \end{vmatrix} = \frac{e^{-x}}{e^{-x}} \begin{vmatrix} 1 \\ e^x & -e^{-x} \end{vmatrix} = \frac{-2}{e^x + e^{-x}} = -\operatorname{sech} x \\ \Delta_{C_3'} &= \begin{vmatrix} 1 & e^x & 0 \\ 0 & e^x & 0 \\ 0 & e^x & 0 \\ 0 & e^x & \frac{1}{e^{-x} + e^{-x}} \end{vmatrix} = \begin{vmatrix} e^x & 0 \\ e^x & \frac{1}{e^x + e^{-x}} \end{vmatrix} = \frac{e^x}{e^x + e^{-x}} \\ C_1' &= -\frac{1}{2} \operatorname{sech} x \Rightarrow_{369} C_1 = -\operatorname{arctan}(e^x) \\ C_2' &= \frac{1}{2} \frac{1}{e^{2x} + 1} \Rightarrow_{361} C_2 = \frac{1}{2} \cdot (x - \frac{1}{2} \ln(1 + e^{2x})) = \frac{1}{2} x - \frac{1}{4} \ln(1 + e^{2x}) \\ C_3' &= \frac{1}{2} \frac{1}{e^{-2x} + 1} \Rightarrow_{361} C_3 = \frac{1}{2} (x + \frac{1}{2} \ln(1 + e^{-2x})) = \frac{1}{2} x + \frac{1}{4} \ln(1 + e^{-2x}) \\ y_p &= -\operatorname{arctan}(e^x) + \frac{1}{2} x (e^x + e^{-x}) + \frac{1}{4} \ln(\frac{1 + e^{-2x}}{e^x (e^x + e^{-x})}) = \\ &= -\operatorname{arctan}(e^x) + \frac{1}{2} x (e^x + e^{-x}) + \frac{1}{4} \ln(e^{-2x}) = \\ &= -\operatorname{arctan}(e^x) + \frac{1}{2} x (e^x + e^{-x}) - \frac{1}{2} x = \\ &= -\operatorname{arctan}(e^x) + \frac{1}{2} x (e^x + e^{-x} - 1) = \\ y &= C_1 + C_2 e^x + C_3 e^{-x} - \operatorname{arctan}(e^x) + \frac{1}{2} x (e^x + e^{-x} - 1) \end{split}$$

בהצבת 0, נקבל:

$$f'(0) + 2\int_0^0 f(t)dt = \sin 0 + 3f(0)$$
$$f'(0) = 3f(0)$$

ומהדרישה f(0)=0 נקבל f(0)=0. נגזור את המשוואה הנתונה משני צדדיה:

$$f''(x) + 2f(x) = \cos x + 3f'(x)$$

בצירוף 2 הדרישות לעיל, נקבל את בעיית ההתחלה:

$$\begin{cases} y'' - 3y' + 2y = \cos x \\ y'(0) = y(0) = 0 \end{cases}$$

 $(-\infty,\infty)$ על פי משפט הקיום והיחידות 2.3.5, והיות וכל הפונקציות במשוואה רציפות ב $(-\infty,\infty)$, נקבל כי קיים פתרון לבעיית ההתחלה ב והוא יחיד.

על מנת למצוא פתרון זה, ראשית נפתור את המשוואה האופיינית של המשוואה ההומוגנית המתאימה:

$$\lambda^2 - 3\lambda + 2 = 0$$
$$(\lambda - 2)(\lambda - 1) = 0$$

. ונקבל על פי סעיף 2.4.1 בי $y_1=e^x, y_2=e^{2x}$ מהווים מערכת של פתרונות למשוואה ההומוגנית המתאימה

$$\Delta = W(x) = \begin{vmatrix} e^x & e^{2x} \\ e^x & 2e^{2x} \end{vmatrix} = 2e^{3x} - e^{3x} = e^{3x} \neq 0$$

. על מנת למצוא פתרון פרטי למשוואה, עלינו למצוא פונקציות $C_1(x), C_2(x)$ כך שמתקיים

$$\begin{cases} e^x C_1' + e^{2x} C_2' = 0 \\ e^x C_1' + 2e^{2x} C_2' = \cos x \end{cases}$$

נפתור על פי כלל קרמר.

$$\begin{split} &\Delta_{C_1'} = \begin{vmatrix} 0 & e^{2x} \\ \cos x & 2e^{2x} \end{vmatrix} = -e^{2x}\cos x \\ &C_1' = \frac{\Delta_{C_1'}}{\Delta} = -e^{-x}\cos x \\ &C_1 = -\int e^{-x}\cos x dx = [359 \text{ 'חוברת אינט'}] = -\frac{e^{-x}(-\cos x + \sin x)}{(-1)^2 + 1^2} = \frac{1}{2}e^{-x}(\cos x - \sin x) \\ &\Delta_{C_2'} = \begin{vmatrix} e^x & 0 \\ e^x & \cos x \end{vmatrix} = e^x\cos x \\ &C_2' = \frac{\Delta_{C_2'}}{\Delta} = e^{-2x}\cos x \\ &C_2' = \frac{\Delta_{C_2'}}{\Delta} = e^{-2x}\cos x \\ &C_2 = \int e^{-2x}\cos x dx = [359 \text{ 'nich}] = \frac{e^{-2x}(-2\cos x + \sin x)}{(-2)^2 + 1^2} = \frac{1}{5}e^{-2x}(\sin x - 2\cos x) \end{split}$$

ונקבל פתרון פרטי למשוואה:

$$y_p = \frac{1}{2}e^{-x}(\cos x - \sin x) \cdot e^x + \frac{1}{5}e^{-2x}(\sin x - 2\cos x) \cdot e^{2x} =$$

$$= \frac{1}{2}\cos x - \frac{1}{2}\sin x + \frac{1}{5}\sin x - \frac{2}{5}\cos x =$$

$$= \frac{1}{10}\cos x - \frac{3}{10}\sin x$$

הפתרון הכללי למשוואה יהיה:

$$y = C_1 e^x + C_2 e^{2x} + \frac{1}{10} \cos x - \frac{3}{10} \sin x$$
$$y' = C_1 e^x + 2C_2 e^{2x} - \frac{1}{10} \sin x - \frac{3}{10} \cos x$$

נציב 0 בשני הביטויים ונקבל:

$$\begin{cases} y(0) = C_1 + C_2 + \frac{1}{10} = 0\\ y'(0) = C_1 + 2C_2 - \frac{3}{10} = 0 \end{cases}$$

: מקבלים $C_1=-rac{5}{10}$ ולכן $C_2=rac{4}{10}$ ולכן , $C_2-rac{4}{10}=0$ מקבלים:

$$f(x) = 0.4e^{2x} - 0.5e^x + 0.1\cos x - 0.3\sin x$$

זהו, כאמור, פתרון יחיד לבעיה הנתונה.